

**GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA
VINKOVCI
VINKOVCI, I. Gundulića 6**

**P R A V I L N I K
O
Z A Š T I T I O D P O Ž A R A**

Vinkovci, travanj 2014.

Na temelju članka 19. Zakona o zaštiti od požara ("Narodne novine" br. 92/10), a u svezi s Pravilnikom o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara. ("Narodne novine" br. 116/11.) Ravnatelj GRADSKOJ KNJIŽNICE I ČITAONICE VINKOVCI I. Gundulića 6, 32100 Vinkovci, (dalje knjižnice) dana 1. travnja 2011. godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara, propisa donesenih na temelju Zakona, kao i drugih zakona i propisa čijim se pojedinim odredbama određuju pitanja od značaja za sprečavanje požara i drugih nesreća te gubitka ili oštećenja sredstava za rad i zaštita života i zdravlja ljudi.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara;
- način upoznavanja radnika, prilikom stupanja na rad ili rasporeda s jednog radnog mjesta na drugo, o opasnostima od požara na tom radnom mjestu;
- obveze radnika zaduženih za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara;
- obveze voditelja i drugih radnika za provedbu mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog neprimjenjivanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara;
- dužnosti radnika u slučaju nastanka požara;
- prijelazne i završne odredbe.

Članak 3.

Sastavni dio ovog Pravilnika su:

- rješenje o razvrstavanju građevina u kategoriju ugroženosti od požara;
- plan i program osposobljavanja radnika;
- popis i raspored vatrogasnih aparata
- plan i program održavanja vatrogasnih aparata ;
- upisnik o održavanju vatrogasnih aparata.

Članak 4.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja, svjedožbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava.

Isprave iz stavka 1. ovog članka pohranjuju se i čuvaju kod osobe odgovorne i/ili zadužene za zaštitu od požara.

Osobu odgovornu i/ili zaduženu za zaštitu od požara kao i voditelje imenuje Ravnatelj posebnim rješenjem.

Članak 5.

Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevini i na prostoru knjižnice, kao i tehničke normative, norme i upute u svezi građevina, prostora i sredstava rada.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne i propagandne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 6.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim uputama, upozorenjima i/ili zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovog članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u knjižnici radi privremenog ili povremenog obavljanja posla te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

Radnici drugih društava koji obavljaju određene poslove za knjižnicu u njenim prostorijama i prostorima dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i naputka odgovorne osobe za zaštitu od požara.

Odgovornu osobu za provođenje mjera zaštite od požara prije početka izvođenja radova imenuje vanjski izvođač radova, koji je dužan ime odgovorne osobe navesti u zahtjevu za izdavanje dozvole za rad koji mu izdaje odgovorna osoba za zaštitu od požara knjižnice (u tekstu koji slijedi: odgovorna osoba).

II MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 7.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevini, građevinskim dijelovima kao i na prostorima oko njih, i ostalim prostorima, razvrstanim u kategoriju ugroženosti, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

- projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji i/ili rekonstrukciji na postojećoj građevini i građevinskim dijelovima, odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, kao i izgradnju privremenih, te ugradnju uređaja i opreme u njima;
- izvođenje i održavanje raznih instalacija (električnih, gromobranskih, ventilacijskih, toplinskih, kanalizacijskih i sl.) tako da ne predstavljaju opasnost od požara;
- čuvanje i korištenje zapaljivih tekućina, zapaljivih plinova i drugih opasnih tvari koje se drže u drugim pomoćnim prostorijama;
- određivanje mjesta i uvjeta za čuvanje masnih krpa, pamučnjaka i drugih zapaljivih i samozapaljivih otpadaka;
- određivanje posebnog načina zaštite u građevini i njenim dijelovima u kojima se koriste zapaljive tekućine ili druge zapaljive opasne tvari koje zbog isparavanja ili stvaranja eksplozivnih smjesa mogu prouzročiti požar i/ili eksploziju;
- postavljanje raznih upozorenja, uputa, informacija i oznaka zabrana (o pušenju, unošenju otvorene vatre, zabrani zavarivanja i sl.);
- održavanje čistoće u građevini i njenim dijelovima, odnosno uklanjanje otpadaka i drugih zapaljivih tvari, na za to određena mjesta;
- označavanje i održavanje ulaza, izlaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevine i prostora oko nje za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila;
- uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje kao i druge mjere zavisno od postojećih opasnosti;
- opskrbljenost građevina i građevinskih dijelova vatrogasnim aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara, a čiji se broj, vrsta i lokacija utvrđuju Pravilnikom o vatrogasnim aparatima ("Narodne novine" broj: 101/11.).

Članak 8.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći zakonski i tehnički propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju dodatne mjere zaštite od požara.

1. OSNOVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 9.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama, te mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja.

a) Građevinske mjere zaštite od požara

Članak 10.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita osoba koja se nalazi u građevini i građevinskim dijelovima,
- zaštita drugih osoba koje se nalazi u njihovoj neposrednoj blizini,
- sprečavanje širenja požara - lokaliziranje (prvenstveno izvan područja građevine i njenih dijelova),
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini i građevinskim dijelovima, te
- očuvanje same građevine i njenih dijelova.

Članak 11.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Članak 12.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda postojećeg stanja građevine i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima te izvođenja građevinskih radova po dokumentaciji za koju je dana suglasnost.

Građevinske konstrukcije se pregledavaju radi utvrđivanja stanja otpornosti protiv požara.

Izlazi i izlazni putovi

Članak 13.

Cjelokupan prostor u prostorijama, na hodnicima i stubištima i drugim evakuacijskim putovima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen.

Nagazna površina podova na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakvih mehaničkih oštećenja, napuknuća, te ne smije biti neravna, niti imati nagle promjene visina.

Podne obloge, tepisi (tepsoni) kao i mobilni prekrivači moraju biti izrađeni od samogasivog materijala i dobro pričvršćeni za podlogu. Oštećeni dijelovi na njima ne smiju se krpiti. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti izmijeniti.

Članak 14.

Na uzlazima i izlaznim putovima namjenjenim za evakuaciju smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strijelicom (standardnim simbolima) tako da su vidljivi i danju i noću.

Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Članak 15.

Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da neovisno vode otvoren siguran prostor, ili na ulicu, dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.

Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može iznositi 50 m u prizemnim i 30 m u katnim objektima.

Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvarati u namjeravanom smjeru evakuacije. Ta vrata moraju biti zakretna i izvedena od negorivog materijala a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.

Rukohvati i ograde na stepeništu trebaju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine.

Otvori u zidovima

Članak 16.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati.

Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno.

Članak 17.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako dati otvarati i zatvarati s poda (ventus uređaji i sl.).

Prozori kao nadsvjetla mogu se postavljati u pregradnim zidovima samo unutar požarnog sektora.

Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

Zidovi, stupovi i stropovi

Članak 18.

Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara, kad se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevna dozvola, ili od odgovorne osobe za zaštitu od požara knjižnice za ostale slučajeve.

Oštećenja na zidovima (pukotine, otpadanje) treba popraviti. Popravlja se s materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji.

U blizini zidova od gorivog materijala ne smiju se postaviti naprave za zagrijavanje niti drugi izvori topline.

Članak 19.

Pregled zidova i stupova mora se obavljati jedanput u godini, protupožarnih zidova svakih šest mjeseci, a mjesta prolaza instalacija kroz požarne zidove svakih šest mjeseci.

Članak 20.

Za drvene međukatne konstrukcije sa zaštitnom oblogom (žbukom) i premazom protiv gorenja, potrebno je kontrolirati stanje obloge. Takva obloga se ne smije djelomično uklanjati radi ovješnja uređaja, rasvjetnih tijela i sl., kao i radi provođenja instalacija.

Kod međukatnih konstrukcija koje imaju veću otpornost na požar (namjena im je sprečavanje širenja požara po vertikali) ne smiju se ostavljati nezaštićeni otvori. U

takvom slučaju svi međuprostori se moraju brtviti negorivim vatrootpornim materijalom.

Zaštitne obloge i premazi moraju cijelom površinom prekrivati strop, ne smiju imati oštećenja, pukotine i biti odvojeni od stropne površine.

Sve stropove odnosno međukatne konstrukcije treba pregledavati jedanput godišnje, a obloge kod stropova međukatnih konstrukcija čija je svrha sprečavanje širenja požara po vertikali, svakih 6 mjeseci.

Članak 21.

Svi podovi bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni se smiju imati nezaštićene otvore.

Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje.

Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

Pregled podova treba vršiti jedanput godišnje, a pokrivača i eventualnih otvora svakih šest mjeseci.

Prometnice i prilazi

Članak 22.

Pristupne ceste, odnosno ulica, mora biti stalno održavana glede sposobnosti za promet vozilima tako:

- da se na njoj ne obavljaju nikakvi građevinski radovi (prekop) dok nije osiguran drugi pristup do građevine (zaobilaznica, premoštenje preko prekopa i sl.),
- da nije zakrčena vozilima, te
- da je opskrbljena odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati da je na slobodnom prostoru oko građevina omogućen pristup nadzemnim ili podzemnim hidratima.

b) Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima

Članak 23.

Potrebno je imati kompletnu dokumentaciju električne instalacije.

Sve izmjene na električnoj instalaciji valja unositi u spomenutu dokumentaciju.

Članak 24.

U glavnom razvodnom ormaru kao i u razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Za isključenje električne energije u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) upotrebljava se tipkalo za daljinsko isključivanje. U prostorima u kojima nema tipkala za isključenje električne energije isključenje se vrši sklopkama na razvodnim ormarima.

Članak 25.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zadužene i ovlaštene osobe.

Članak 26.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Ključevi ormara moraju se nalaziti kod ovlaštene ili odgovorne osobe.

Članak 27.

Električne instalacije i trošila moraju biti izvedeni i održavani tako da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara.

Članak 28.

Električne instalacije treba pregledavati nakon:

- svake izmjene ili rekonstrukcije,
- nakon svakog većeg popravka,
- najmanje jednom u četiri godine.

Pregled i ispitivanje električne instalacije treba obuhvatiti:

- ispitivanje efikasnosti zaštite od indirektnog dodira
- ispravnost zaštite od direktnog dodira
- pregled sklopnih blokova
- ispravnost izjednačenja potencijala
- funkcionalnost isključenja u nuždi
- funkcionalnost protupanične rasvjete
- kontrolu elemenata električne instalacije s obzirom na zaštitu od požara.

Članak 29.

O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan izdati pisani nalaz iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno vrijedećim normama i odredbama propisa za određene elektrouređaje i instalacije.

c) Mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama

Članak 30.

Zgrada mora biti šticeana od atmosferskih pražnjenja odgovarajućom gromobranskom instalacijom.

Gromobranska instalacija mora biti izvedena održavana i postavljena tako da se mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja svede na najmanju moguću mjeru.

O gromobranskoj instalaciji mora postojati tehnička dokumentacija.

Članak 31.

Pregled gromobranskih instalacija tijekom upotrebe mora se obavljati u slijedećim vremenskim razmacima ovisno o razini zaštite sustava:

Razina zaštite sustava	Razdoblje između pregleda	Razdoblje između ispitivanja i mjerenja	Razdoblje između pregleda kritičnih dijelova*
I	1 godina	2 godine	1 godina
II	1 godina	4 godine	2 godine
III, IV	2 godine	6 godina	3 godine

* (npr. dijelovi sustava zaštite koji su izloženi jakim mehaničkim naprezanjima i hrđanju, spojevina unutarnjem sustavu zaštite, spojevi na sabirnicama za izjednačavanje potencijala, spojevi s kabelskim oklopima, stanje odvodnika (SPD), stanje iskrišta za odvajanje, spojevi sa cjevovodima i sl.)

Pregled gromobranskih instalacija mora se obavljati:

- poslije svakog popravka,
- nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju,

O svakom pregledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose sve vrijednosti dobivene pregledom i mjerenjem, iz njega se mora vidjeti da li je instalacija ispravna i koji su popravci eventualno potrebni na njoj.

2. OSTALE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

a) Općenito

Članak 32.

U uredima i ostalim prostorijama i prostorima ni u kojem slučaju nije dozvoljeno pušenje. Prostor određen za pušenje mora biti propisno označen i siguran od nastanka i širenja požara.

U prostorijama u kojima se pri radu prodaju ili rabe zapaljive tekućine, pa i u malim količinama, one se mogu držati samo u propisanim posudama i u propisanoj količini.

Članak 33.

Zapaljive tekućine ne smiju se bacati ili ispuštati u odvodnu kanalizacijsku mrežu.

Zabranjeno je prati strojeve i uređaje zapaljivim tekućinama dok su u radu.

Motorni benzini, a naročito etilizirani benzini, ne smiju se upotrebljavati za odmašćivanje, pranje i čišćenje predmeta i strojeva.

Članak 34.

Rad s otvorenim plamenom (aparata za zavarivanje, rezanje i lemljenje) može se obavljati u prostorijama građevine ili drugim prostorima tek nakon dobivanja pisanog odobrenja osobe zadužene za zaštitu od požara i naloženih mjera koje se moraju poduzeti prije toga.

Za odlaganje masnih i nauljenih krpa te ostalih otpadaka treba postaviti metalne posude s poklopcima u prostorima knjižnice i drugim prostorijama i prostorima ili na posebnom mjestu na otvorenom prostoru.

b) Održavanje opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Članak 35.

U knjižnici je postavljena ili izvedena slijedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje i dojavu požara:

1. Ručni vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored prijenosnih vatrogasnih aparata po prostorijama daje se u prilogu br. 1, koji je sastavni dio ovog Pravilnika);

Vatrogasni aparati

Članak 36.

Održavanje prijenosnih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled i periodični pregled

Članak 37.

Redovni pregled prijenosnih vatrogasnih aparata obavlja odgovorna osoba za zaštitu od požara i to:

- najmanje jednom mjesečno na mjestima na kojima se aparati nalaze na otvorenom prostoru;
- najmanje jednom svaka tri mjeseca u ostalim prostorima.

Članak 38.

O uočenim nedostacima u redovnom pregledu osoba zadužena za zaštitu od požara izvješćuje odgovornog voditelja organizacijske jedinice.

Redovni pregled prijenosnih vatrogasnih aparata u navedenim rokovima provodi se prema planu i programu koji je usklađen s Pravilnikom o vatrogasnim aparatima ("Narodne novine" broj: 101/11.).

Članak 39.

O izvršenim redovnim pregledima prijenosnih vatrogasnih aparata odgovorna osoba za zaštitu od požara vodi upisnik. Obrazac upisnika te plana i programa o redovnim pregledima prijenosnih aparata daje se u Prilogu, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 40.

Periodični pregled prijenosnih vatrogasnih aparata obavlja ovlaštena tvrtka ili radnja koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje od Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje periodičnih pregleda vatrogasnih aparata.

Periodični pregled prijenosnih vatrogasnih aparata obavlja se:

- najmanje jednom u godini.

Članak 41.

Sadržaj periodičnog pregleda prijenosnih vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti aparata, propisan je u Pravilniku o vatrogasnim aparatima ("Narodne novine" broj: 101/11.).

Serviser vatrogasnih aparata je odgovoran da vatrogasni aparati budu pregledani i nakon pregleda označeni odgovarajućim naljepnicama na način kako je to predviđeno citiranim Pravilnikom iz predhodnog stavka.

Mjesta na kojima se postavljaju aparati moraju biti označena na način kako je to predviđeno citiranim Pravilnikom iz predhodnog stavka.

Članak 42.

O izvršenim periodičnim pregledima vatrogasnih aparata serviser vatrogasnih aparata vodi evidenciju.

Evidencija sadrži podatke prema članku 11. Pravilnika o vatrogasnim aparatima ("Narodne novine" broj: 101/11.).

Sustavi za dojavu i gašenje požara (vatrodojava, unutarnji i vanjski hidranti...)

Članak 43.

Ispitivanje sustava za gašenje požara postavljenih u građevinama i na prostoru knjižnice obavlja ovlašteno poduzeće ili radnja koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova.

Ispitivanje unutarnje hidrantske mreže vrši se jednom godišnje. O ispitivanju se vodi zapisnik.

III USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

a) Općenito

Članak 44.

Osoba zadužena za zaštitu od požara je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara i tehnoloških eksplozija na svim građevinama, građevinskim dijelovima i prostoru u vlasništvu ili na korištenju zavoda te na svim radnim mjestima.

U cilju unapređenja zaštite od požara u knjižnici zadužena osoba savjetuje Ravnatelja i njegove suradnike glede potrebitih financijskih ulaganja radi provedbe mjera zaštite od požara propisanih zakonom, podzakonskim aktima, prihvaćenih pravilima tehničke prakse u cilju povećanja sigurnosti imovine knjižnice.

Poslove zadužene osobe za zaštitu od požara može obavljati osoba koja ima srednju ili višu spremu tehničkog smjera i položen stručni ispit iz područja zaštite od požara.

Članak 45.

Zadužena osoba za zaštitu od požara pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija, neposredno priopćava rezultate Ravnatelju i unosi ih u redovna mjesečna izvješća.

Kada zadužena osoba pristupa izradi složenijih rješenja s područja zaštite od požara, može koristiti sve stručne službe i kadrove u knjižnici.

Zadužena osoba surađuje s drugim društvima, poduzećima, znanstvenim institucijama, profesionalnom vatrogasnom postrojbom i nadležnom inspekcijom zaštite od požara radi poboljšanja zaštite od požara u knjižnici.

Članak 46.

Kada zadužena osoba utvrdi da pojedini prostor ili prostorija ne zadovoljava sigurnosne uvjete za daljnji rad, dužna je o tome napismeno izvijestiti ravnatelja knjižnice.

Svaki radnik u knjižnici dužan je što hitnije, sam ili preko ravnatelja prijaviti zaduženoj osobi svaki veći poremećaj ili uočenu opasnost od požara ili eksplozije.

Članak 47.

Odgovornost ovlaštenih radnika (rukovodnih radnika) i drugih radnika ne može se isključiti za obveze u primjeni i provedbi zaštite od požara u knjižnici, a koje su utvrđene ovim Pravilnikom.

Članak 48.

Zadužena osoba obavlja slijedeće poslove:

- kontrolu primjene propisa iz područja zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojeće građevine te nabavku opreme i sredstava za rad;
- kontrolu provedbe internih pravilnika i općih akata te uputa za siguran rad (zaštita od požara);
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad s otvorenim plamenom u ugrožnim prostorima;
- kontrolu izvršenih rekonstrukcija ili adaptaciju u građevini glede provođenja mjera zaštite od požara;
- daje suglasnost za vrstu opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara koja se nabavlja;
- kontrolu provođenja mjera zaštite od požara na radnim mjestima prilikom obavljanja svakog posla, te druge kontrole glede zaštite od požara, a koje ovise o specifičnosti tehnologije obavljanja djelatnosti pravne osobe;

- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- surađuje u izradi općih akata, uputa za rad na siguran način, projektne i druge akte iz područja zaštite od požara;
- organizira osposobljavanje i obuku te vodi evidenciju o tome;
- vodi brigu o servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara.

Članak 49.

Prilikom obavljanju nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i napucima, odgovorna osoba zaštite od požara ima pravo:

- udaljiti radnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (unos otvorenu vatru u požarno ili eksplozivno ugrožen prostor, obavlja zavarivanje u ugroženom prostoru bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i sl.) te o tome izvjestiti ravnatelja;
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili životi i zdravlje ljudi;
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti ravnatelju.

b) Kontrola ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Članak 50.

Voditelj obavlja kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara neophodne za siguran proces rada.

Voditelj je prije preuzimanja posla, obvezan vizuelno pregledati sve uređaje i opremu za dojavu i gašenje požara.

Utvrđene nedostatke na navedenoj opremi dužan je prijaviti Ravnatelju.

Članak 51.

Ako voditelj utvrdi da postoje ozbiljni nedostaci za siguran tijek procesa rada glede ispravnosti uređaja i opreme za dojavu i gašenje požara ima pravo prekinuti proces rada.

U slučaju prekida rada iz razloga navedenih u predhodnom stavku, dužan je o tom obavijestiti ravnatelja i odgovornu osobu.

Članak 52.

Voditelj je dužan kontrolirati radnike glede primjene mjera zaštite od požara i eksplozija tijekom procesa rada.

Za utvrđene propuste ima pravo radnika prijaviti ravnatelju koji protiv njega treba povesti stegovni postupak propisan drugim aktom.

IV UPOZNAVANJE RADNIKA S OPASNOSTIMA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

a) Osposobljavanje radnika

Članak 53.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenom Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom ("Narodne novine" broj 61/94).

Osposobljavanje radnika provjerava se onoj pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje radnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

b) Upoznavanje radnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 54.

Svako radnika koji prvi put dolazi na radno mjesto, neposredni rukovoditelj dužan je upoznati s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i njegovoj okolini te poduzimanju mjera zaštite da ne nastane požar i eksplozija.

Nakon završenog upoznavanja radnika, izdaje mu se pisani naputak o opasnostima i mjerama zaštite od požara i eksplozije kojih se mora držati tijekom rada.

Nakon upoznavanja i predaje pisanih naputaka, radnik je dužan pristupit osposobljavanju i potpisuje izjavu da je upoznat s opasnostima i mjerama koje mora poduzimati na tom radnom mjestu da ne nastanu požar i/ili eksplozija.

U slučaju kada se radnik premješta s jednog radnog mjesta na drugo radno mjesto na kojemu su opasnosti i mjere zaštite od požara različite od predhodnog, o neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu dužan ga je upoznati neposredni rukovoditelj.

Članak 55.

Radnici koji tijekom jedne radne smjene ili tijekom određenog vremenskog razdoblja redovito ili povremeno obavljaju više različitih poslova moraju za te poslove biti osposobljeni i od neposrednog rukovoditelja upoznati sa svim opasnostima i mjerama zaštite od požara na tim poslovima.

V OBVEZE VODITELJA I DRUGIH RADNIKA ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA I ODGOVORNOSTI ZBOG NEPRIMJENE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

a) Obveze voditelja

Članak 56.

Voditelji organizacijskih jedinica (u daljnjem tekstu: voditelj) odgovorni su da se prije početka i za vrijeme rada provode mjere zaštita od požara i eksplozije.

Članak 57.

Voditelj obavlja kontrolu i nadzor glede primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima, u prostorijama i u prostorima građevine za koje je zadužen. O uočenim nedostacima stavlja se zapisnik s prijedlogom i rokovima za njihovo otklanjanje.

Voditelj vodi brigu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara na pojedinim radnim mjestima ovisno o tehnološkom postupku, kao i o njihovoj ispravnosti, redovitosti njihova pregleda i ispitivanja u propisanim vremenskim rokovima.

Članak 58.

Voditelj je dužan upoznati svakog radnika prije rasporeda za samostalno obavljanje poslova i radnih zadataka s opasnostima od požara i eksplozija te mjerama zaštite na tom radnom mjestu ili procesu rada.

Svakog radnika nakon premještanja s jednog na drugo radno mjesto, te nakon izmjene procesa rada i radnog postupka voditelj mora upoznati s opasnostima od požara i eksplozija i provođenjem odgovarajućih mjera zaštite.

Voditelj je odgovoran da na radnim mjestima gdje postoje opasnosti za nastanak i širenje požara rade radnici koji su stručno osposobljeni za takve poslove i koji su osposobljeni iz područja zaštite od požara (radovi sa otvorenim plamenom i lakozapaljivim tekućinama i sl.)

Članak 59.

Posebne dužnosti voditelja su:

- onemogućiti u daljnjem radu svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti da li su poduzete potrebne mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad na radnom mjestu ili procesu rada, sredstvu rada i u radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti nastanka požara s zaduženom osobom za zaštitu od požara dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti će se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvjestiti zaduženu osobu zaštite od požara o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- u slučaju neizvršavanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara obavještava ravnatelja koji pokreće stegovni postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv radnika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji.

b) Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 60.

Dužnosti radnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozija su:

- poduzimati, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru;

- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu;
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima na tom radnom mjestu;
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena, stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstava, u bližoj i široj radnoj okolini i svaki kvar ili neispravnost, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti nadležnom rukovoditelju;
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- pri obavljanju posla i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljive, korozivne otrovne i sl.) spriječiti njihovo prolijevanje, curenje, prosipanje po radnim površinama;
- brinuti se da pristup njegovu radnom mjestu bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstava za gašenje požara i otklonile posljedice;
- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije ako nisu osigurane mjere za zaštitu od požara i eksplozije;
- aktivno sudjelovati u gašenju požara u svim prostorima knjižnice;
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama upozorenja i znakovima obješenim i nalijepljenim za njihovu upotrebu,
 - osigurati nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara.

c) Odgovornosti zbog neprimjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara

Članak 61.

Za neosiguravanje financijskih sredstava za provođenje zakonom i podzakonskim aktima propisanih, naređenih te ovim Pravilnikom određenih mjera zaštite od požara i eksplozije odgovoran je ravnatelj.

Voditelj je odgovoran za posljedice koje proizlaze iz obavljanja poslova na radnim mjestima, a na kojima nisu poduzete zakonom i podzakonskim aktima propisane, naređene ili priznate mjere zaštite od požara.

Za povrede obveza iz područja zaštite od požara, postupak za utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera za voditelja isti je kao za radnike na pojedinim radnim mjestima u njegovom djelokrugu.

U provođenju postupka zbog povreda obveza ocjenjuje se na koji način se provode mjere zaštite od požara u prostorijama ili dijelu procesa rada za koji je voditelj zadužen.

Članak 62.

Voditelj čini lakšu povredu radne obveze iz zaštite od požara i eksplozija u slučajevima neizvršavanja obveza koje su propisane za sve radnike i kada ne obavlja svoje posebne poslove iz područja zaštite od požara, pa zbog toga može nastati ili je nastala manja materijalna šteta na imovini.

Voditelj čini težu povredu obveza iz zaštite od požara u slučajevima neizvršavanja obveza iz zaštite od požara koje su propisane za sve radnike i kada ne obavljaju svoje posebne poslove iz zaštite od požara, pa je zbog toga nastupila veća materijalna šteta za imovinu i lakše ili teže tjelesne ozljede radnika.

Članak 63.

Zbog povreda radne obveze iz zaštite od požara radniku se može izreći jedna od mjera koja je za tu vrstu i težinu povrede propisana drugim propisima.

Članak 64.

Lakše povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- ne sudjelovati u gašenju požara i sprječavanju širenja požara ako su njime nastale manje materijalne štete nakon požara;
- nemarno ili nesavjesno obavljati obveze u svezi sa zaštitom požara, ako nije izazvan požar ili eksplozija, ili je nastala manja materijalna šteta;
- ne prijaviti voditelju ili odgovornoj osobi za zaštitu od požara pojavu koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije;
- nemarno ili nesavjesno ponašati se prema opremi i sredstvima za gašenje požara;
- odbiti rad duži od radnog vremena u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtijeva;
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara.

Članak 65.

Teže povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- ne sudjelovati u gašenju požara i sprečavanju nastanka širenja požara ako su nastale veće štete nakon požara, odnosno ako su uzrokovane lakše posljedice po zdravlje i život radnika i/ili imovinu;

- nemarno ili nesavjesno obavljati radne obveze iz zaštite od požara čijim postupkom je uzrokovan požar ili eksplozija pa je došlo do lakših posljedica po radnike i/ili imovinu;
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara, zbog čega je nastupila lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- neopravdano odbiti izvršiti pojedine odluke, instrukcije i naputke iz zaštite od požara koji su donijeli i naložili voditelj ili odgovorna osoba zaštite od požara, a zbog čega je došlo do požara i/ili eksplozije s lakšim posljedicama po život i zdravlje radnika i/ili imovine;
- ne prijaviti voditelju ili zaduženoj osobi zaštite od požara pojavu (kvar i sl.) koja može prouzročiti požar ili eksploziju, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- ne držati se propisa i pravila iz zaštite od požara na radnim mjestima s povećanim opasnostima od požara, sukladno ovom Pravilniku o zaštiti od požara ako je time učinjena lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- odbiti rad duži od punog radnog vremena u slučaju nastanka i gašenja požara ili u slučaju spašavanja imovine nakon gašenja požara ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu.

VI DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 66.

Svaki radnik koji prvi opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar dužan je ukloniti opasnost odnosno ugasiti požar, ako to može bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako radnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike i vatrogasnu postrojbu radi početka akcije gašenja požara.

Prilikom dojave o nastalom požaru radnik treba dati sljedeće podatke:

- ime i prezime i broj telefona s kojeg se javlja;
- mjesto (lokaciju) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe;
- vrstu materijala koji gori (tekućina, plin, drvo plastika, guma i sl.);
- da li u požaru ima ozlijeđenih.

Članak 67.

Prije napuštanja radne prostorije i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu struju;
- iznijeti na sigurno mjesto, ako je moguće, boce ili posude sa zapljivim tekućinama;
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostora

Članak 68.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara čim sazna za požar, utvrđuje koje se sve mjere moraju poduzeti glede upotrebe sredstava i opreme za gašenje požara, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanja, traženja pomoći u slučaju ozlijeđenih

osoba i sl. Također preuzima vođenje akcije gašenja požara do dolaska vatrogasne postrojbe.

Kao voditelj akcije gašenja požara dužna je osigurati da se na mjesto požara donesu raspoloživi i odgovarajući aparati za gašenje, te druga oprema koja se može koristiti za gašenje požara.

Prilikom akcije gašenja na mjestu požara smije se nalaziti samo potreban broj radnika.

Radi smanjenja štete mora se voditi briga da se izbjegne nepotrebno polijevanje vode po predmetima i inventaru, te da se uklone materijali koji bi mogli biti oštećeni od širenja požara.

Članak 69.

Nakon završetka akcije gašenja požara odgovorna osoba zajedno s voditeljem akcije gašenja požara dužna je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprječavanja ponovnog požara;
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar tijekom noći;
- dežurnom tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 70.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i spremati na određena mjesta.

VII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 71.

Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se u svim objektima i prostorima knjižnice.

Članak 72.

U slučaju nesuglasja u provedbi ovog Pravilnika pravo tumačenja ima ravnatelj knjižnice.

Članak 73.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se na način propisan za njegovo donošenje.

Članak 74.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osam dana nakon donošenja.

RAVNATELJ:

[Handwritten signature]